

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
STRATEGINIŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL MOKSLINIŲ
TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS PASLAUGŲ PIRKIMŲ VYKDYMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

(toliau - Projektas)

(TAP-19-1461; TAIS NR.: 19-10623(3))

PAŽYMA

2020-01-03 Nr. NV-16

Vilnius

Teikėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas:

- atsižvelgiant į EBPO rekomendaciją, bei įgyvendinant 4 įstatymų - Technologijų ir inovacijų, Viešųjų pirkimų, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje - pakeitimus (toliau – Įstatymai), patvirtinti Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašą;
- pavesti Mokslo, technologijų ir inovacijų agentūrai atlikti koordinuojančios organizacijos funkcijas;
- pripažinti netekusiais galios 2011 m. birželio 22 d. Vyriausybės nutarimą Nr.772 “Dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų, išskyrus tas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugas, iš kurių gauta nauda yra naudojama tik perkančiosios organizacijos veiklos poreikiams tenkinti ir už kurias viską sumoka perkančioji organizacija, pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo” ir 2015 m. liepos 1 d. Vyriausybės nutarimą Nr.709 “Dėl Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Dabartinė situacija: Šiuo metu galioja dvi atskiros MTEP paslaugų pirkimo tvarkos, reglamentuojamos 2011 m. birželio 22 d. nutarimu Nr.772 dėl MTEP paslaugų pirkimų, kuriais nesiekama sukurti inovatyvaus produkto ir 2015 m. liepos 1 d. nutarimu Nr.709 dėl Ikiprekybinių pirkimų, kai yra siekiama pirkti MTEP paslaugas, kuriomis sukuriama inovatyvūs produktai. Projektu teikiamas vienas Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašas, reglamentuojantis visus MTEP paslaugų pirkimo atvejus, - t.y. apjungiantis abi tvarkas. Projektas apima MTEP veiklą, atitinkančių Bendrojo viešųjų pirkimų žodyno mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų kodus nuo 73000000-2 iki 73120000-9, 73420000-2 bei 73430000-5, paslaugų pirkimus.

Projekto esmė: Viešųjų pirkimų įstatymo 15 str. numatyta išimtis dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo ir nustatyta, kad šio išimtinio pirkimo tvarką nustato Vyriausybė. Šiuo tikslu ir buvo parengtas Projektas.

Projektą be bendrųjų nuostatų sudaro 2 esminiai skyriai: MTEP paslaugų, kuriomis sukuriamas MTEP rezultatas, siekiant įgyti naujų žinių apie reiškinių esmę ir/arba stebimą tikrovę ir/arba

tokias žinias panaudoti, S pirkimų, vykdomų atviro konkurso, apklausos ir neskelbiamų derybų būdu, nuostatos (*III skyrius*) ir MTEP paslaugų, kuriomis siekiama sukurti inovatyvų produktą, pirkimų, atliekamų vykdant ikiprekybinį pirkimą, nuostatos (*IV skyrius*).

Projektu įtvirtinamos nuostatos dėl pirkimo vykdytojų funkcijų, ikiprekybinio pirkimo organizavimo ir įgyvendinimo, ikiprekybinius pirkimus koordinuojančios organizacijos funkcijų bei nuostatos dėl MTEP paslaugų, kuriomis nesiekama sukurti inovatyvaus produkto, pirkimo būdų, pirkimo komisijų, kvietimų teikti pasiūlymus organizavimo, nepriklausomų ekspertų skyrimo tvarkos.

Projekte suformuotos nuostatos, taikomos visiems MTEP paslaugų pirkimams, dėl MTEP paslaugų pirkimo principų, sutarčių sudarymo, MTEP paslaugų rezultatų nuosavybės, konfidencialios informacijos apsaugos, pirkimų vykdymo veiksmų apskundimo, valstybės pagalbos, asmens duomenų apsaugos.

Pagrindinės sąvokos, tokios kaip MTEP, MTEP paslauga, paslauga jau yra apibrėžtos kituose teisės aktuose (*Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Viešųjų pirkimų įstatyme, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme ir Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme*), tad Projektu teikiamame apraše įtvirtinamos tik naujos sąvokos. Pvz. įvedama nauja sąvoka – „funkcinė specifikacija“, besiskirianti nuo įprastinės „techninės specifikacijos“ ir sudaranti sąlygas atsirasti kūrybiškiems, inovatyviems sprendimams, skatinantiems konkurencingumą ir kokybiškas viešąsias paslaugas.

Teikiamu Projektu sprendžiama aktuali ikiprekybinių pirkimų problema - iki šiol perkančiosios organizacijos buvo įpareigosios pačios suformuluoti norimos įsigyti MTEP paslaugos aprašymą ir tai trukdė efektyviai išnaudoti ikiprekybinių pirkimų, *kurių pagalba siekiama įsigyti rinkoje neegzistuojantį inovatyvų produktą arba pirkimo vykdytojas dėl reikalingam inovatyviajam produktui taikomų pateikimo į rinką ar apyvartos rinkoje apribojimų negali jo įsigyti ir tokiam inovatyviajam produktui sukurti būtinos MTEP paslaugos, arba rinkoje esantis produktas netenkina pirkimo vykdytojo poreikio, todėl reikia pagerinti produkto funkcines savybes ir (arba) mažinti esamo produkto savikainą ir produkto funkcinėms savybėms pagerinti reikalingos MTEP paslaugos, potencialą. Dėl neatitikimo šiai sąlygai - perkančiosioms organizacijoms pagrįsti MTEP - MITA atmetė beveik 130 ikiprekybinių pirkimų.*

Planuojama, kad Projekto nuostatos MTEP pirkimuose dalyvaujantiems subjektams sudarys sąlygas atlikti aiškesnes, skaidresnes ir trumpesnes pirkimų vykdymo procedūras - siūloma, kad perkančiosios organizacijos aprašytą problemą (bet ne norimą įsigyti MTEP paslaugą), kurios išmanų sprendimą pasiūlytų verslas, tokiu būdu paliekant verslui laisvę pateikti kūrybingą ir inovatyvų sprendimą, neužkertant kelio inovatyvių idėjų pritaikymui viešajame sektoriuje; mažinamas paraiškos teikimo „žingsnių“ skaičius - visas koordinavimas sutelkiamas MITA'oje – ikiprekybinių pirkimų kompetencijų centre; siekiant užtikrinti pakankamą laiką rinkos informavimui apie ketinimą inicijuoti ikiprekybinį pirkimą, vietoje buvusio 25 darbo dienų termino nustatomas 45 darbo dienų terminas skelbti ikiprekybinio pirkimo informaciją perkančiosios organizacijos ir MITA interneto svetainėse (ES taikoma praktika - 2 mėnesiai).

Derinimas:

- Projektas 2019 m. rugsėjo 12 d. ir spalio 17 d. buvo paskelbtas Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje bei buvo išsiųstas derinti visoms ministerijoms, Vyriausybės kanceliarijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos mokslo tarybai, Lietuvos mokslų akademijai, Viešųjų pirkimų tarnybai, Konkurencijos tarybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, LVPA, MITA, STRATA, VMTI Fizinių ir technologijos mokslų centrui;
- Į gautas pastabas (STT, Aplinkos, Kultūros, Teisingumo, Energetikos, Krašto apsaugos ministerijų, VPT, Konkurencijos tarybos, STRATA) buvo atsižvelgta, kitos pastabos buvo suderintos darbo tvarka. Derinimo pažymoje pateikiami argumentai dėl VPT, Teisingumo ir Krašto apsaugos ministerijų pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta.

Dalykinio vertinimo išvada:

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors teikiamu Projektu teisiškai yra įgyvendinama išimtinė Viešojo įstatymo 15 str. nuostata dėl vienos MTEP paslaugų pirkimų, kurie netenkina 15 str. 1 d. sąlygų, tvarkos, tačiau faktiškai Projektu tvirtinamos dvi atskiros tvarkos. Tai atspindi ir didelis skaičius institucijų bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktų pastabų Projektui dėl atskirų skyrių nuostatų ir terminų suvienodinimo, kai kalbama apie tuos pačius dalykus.

Siūlome įvertinti Projekto 108 punkto nuostatos – „MTEP paslaugų pirkimo arba autorinės sutarties sąlygos, kol sutartis galioja, negali būti keičiamos.“ – reikalingumą. Tokia nuostata nėra pagrįsta ir logiška, kadangi tiek VPĮ 89 str. numato sutarties keitimo atvejus, tiek šiuo metu galiojančio Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo 58 punktas („58. *Ikiprekybinio pirkimo sutarties sąlygos, kol sutartis galioja, negali būti keičiamos, išskyrus tokias ikiprekybinio pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti Aprašo 4 punkte nustatyti principai, ir tokie ikiprekybinių pirkimų sutarties sąlygų pakeitimai turėtų būti atliekami bendru šalių sutarimu.*“).

Svarstyтина, ar didelės vertės ikiprekybiniam pirkimui privalomas Mokslo, technologijų ir inovacijų tarybos (toliau – Taryba), kuri yra aukšto lygio patariamoji institucija, sprendžianti strateginio, nacionalinio, sisteminio, o ne projekcinio lygmens klausimus, pritarimas. Siūloma Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinant Tarybos 2019 m. liepos 26 d. posėdžio 2 klausimo sprendimą, daugės didelės vertės ikiprekybinių pirkimų, kuriems, vadovaujantis Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 709 ir 2019 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1137, reikalingas Tarybos pritarimas, taip pat atsižvelgiant į Technologijų ir inovacijų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostatas dėl Tarybos paskirties ir funkcijų, įvertinti Tarybos dalyvavimo svarstant didelės vertės ikiprekybinius pirkimus tikslingumą bei kitas galimas ikiprekybinių pirkimų aprobavimo alternatyvas. Bei atitinkamai siūlytina įvertinti galimybę padidinti didelės vertės ikiprekybinio pirkimo sumą (šiuo metu yra 1 mln. Eur).

Kartu su Projektu Vyriausybei turi būti pateiktas svarstyti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektas, nes visi susiję teisės aktai Vyriausybėje turi būti priimti tuo pačiu metu, t.y. vienu paketu.

Projekto teikime yra įvardinamos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos planuojamos tvirtinti tvarkos, įgyvendinsiančios Projekto nuostatas, tačiau nėra įvardijama, kokias tvarkas ar/ir įsakymus planuoja keisti ar priimti Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Siekiant nuoseklumo ir skaidrumo, siūlytume Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai taip pat pateikti tokią informaciją.

Siūloma numatyti vėlesnę Projekto įsigaliojimo datą, atsižvelgiant į tai, kad tiek perkančiosios organizacijos, tiek dalyvaujančios institucijos galimai turės imtis atitinkamų veiksmų, rengiantis reguliavimo pakeitimams.

Siūloma Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Vyresnioji patarėja

Jolita Bočiarovienė

, tel. +370 66842595, el. p. jolita.bociaroviene@lr.lt